

Stichting

Jongeren Die het Kunnen

Jaarverslag 2019 - 2020

Inhoud

Voorwoord	2
Achtergrond stichting JDK	4
Het JDK team	5
De jongeren in beeld en cijfers	7
JDK primary	8
JDK secondary	8
Wekelijkse en bijzondere activiteiten	11
JDK support - Ambulante begeleiding	15
Nieuw: JDK-herstelgesprekken	18
COVID-19 en JDK	19
JDK ambassadeurs	23
Financiën	23
Resultaten oudertevredenheid	25
Resultaten Cliënttevredenheid	27
Resultaten Partnertevredenheid	28
Interview FunX: “Meester Randell zie ik als mijn tweede vader” – Devanté	30
Onderzoek binnen JDK: Seksuele weerbaarheid bij LVB-jongeren	32
Onderzoek naar de invloed van Drill-muziek	35

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting Jongeren Die het Kunnen (JDK). Aan de hand van dit verslag biedt de stichting u als hoofdaannemer, donateur, gewaardeerde sponsor of anderszins betrokkene inzicht in de resultaten die zijn geboekt in schooljaar 2019-2020.

Dat schooljaar 2019-2020 een kort jaar zou zijn wisten we. Door COVID-19 is de betekenis van kort in een heel ander daglicht komen te staan. JDK-jongeren zijn hard geraakt door COVID-19. Maar JDK zou JDK niet zijn als we ondanks alles niet ook een positieve draai aan deze situatie konden geven. Er is enorm hard gewerkt, waarbij we waardevolle en cruciale hulp hebben ontvangen. Nieuwe deuren zijn geopend en een aantal nieuwe initiatieven is gestart. Later meer hierover, maar op deze plek alvast een hartelijk dank aan al diegenen die zich in deze periode extra voor onze jongeren hebben ingezet.

Dit schooljaar is JDK gestart met 47 jongeren verdeeld over 7 groepen. Naast de inmiddels bekende JDK Primary en JDK Secondary bood JDK ook ambulante begeleiding. Dit schooljaar zijn we gestart met 7 jongeren en inmiddels biedt JDK ambulante begeleiding aan maar liefst 25 jongeren. Tot slot heeft JDK afgelopen jaar JDK-herstelgesprekken gefaciliteerd.

Met speciale aandacht en oprechte trots kijken we terug op de pilot Studiosessie. Tijdens deze pilot werden er onder leiding van Randell Thorpe, workshops aangeboden in de studio. Deze workshops bieden de jongeren vaardigheden met betrekking tot het schrijven van positieve raps, produceren van beats en andere creatieve activiteiten. De positieve reacties en resultaten vertalen we naar voortzetting van deze activiteiten voor schooljaar 2020-2021.

Financieel staat JDK er gezond voor. Er wordt door het team hard gewerkt aan het betrekken van bestaande partners, het aantrekken van nieuwe partners en het ontwerpen van duurzame financieringsmodellen. Intussen blijft uw steun hard nodig en zijn wij u dankbaar voor het in ons gestelde vertrouwen.

COVID-19 benadrukt de positieve bijdrage van JDK aan het leven van JDK-jongeren en hun families. Ook het komende schooljaar zal onze flexibiliteit, creativiteit en oplossingsgerichtheid meer dan ooit worden aangesproken. Wij zijn er klaar voor!

Namens het hele JDK-team danken wij al onze partners, vrijwilligers en ambassadeurs nogmaals voor uw waardevolle bijdragen. Voor nu: **veel leesplezier.**

Het JDK bestuur,

Hans van Hoeij, Léon Blits, Heleen Terwijn

Wilt u op de hoogte blijven van de meest recente ontwikkelingen en activiteiten?
Volg ons dan op:

www.jongerendiehetkunnen.nl

Achtergrond stichting JDK

Stichting Jongeren Die het Kunnen (JDK) is gevestigd in Amsterdam Zuidoost en is in mei 2012 opgericht door Virgil Tevreden. De stichting is opgericht vanuit de overtuiging dat ook de allerlastigste jongeren een positieve plaats kunnen vinden in de maatschappij.

Visie, missie en aanpak

De visie van Stichting Jongeren Die het Kunnen (JDK) is om jongens en meiden tussen 8 en 21 jaar met een (licht)verstandelijke beperking en/of ernstige gedragsproblemen via groepsactiviteiten uit hun sociale en psychische isolement te brengen en hen een kans te bieden op een zinvol bestaan in de maatschappij. JDK jongeren hebben vaak een laag zelfbeeld en hebben moeite met het negeren van (negatieve) verleidingen op straat. Op school worden deze jongeren niet voorbereid op hun functioneren in de maatschappij. Velen komen in aanraking met politie en justitie. JDK richt zich juist op deze jongeren en legt de lat hoog: voorbereiding op betaald werk is bij elke deelnemer de inzet.

Stichting Jongeren Die het Kunnen stelt zich als missie om licht verstandelijke beperkte jongeren te versterken in hun potentieel. Een afgeleid doel is maatschappelijk bewustzijn over deze groep op gang te brengen. Beide doelen worden gediend door met deze ingewikkelde en weggestopte groep successen te boeken en deze zichtbaar te maken.

De JDK aanpak vult het gat tussen school en thuis waar deze jongeren in dreigen te vallen. Door het versterken van sociale vaardigheden en het vergroten van het zelfbeeld van deze jongeren, vergroot JDK hun kans op het vinden van een rol in de samenleving die recht doet aan hun capaciteiten. Elke jongere is uniek. JDK heeft dan ook oog voor de individuele ondersteuningsbehoefte van elk van deze unieke jongeren. Door middel van het aanbieden van naschoolse sport-, dans-, muziek- en andere fysieksociale activiteiten vindt JDK de ingang om de deelnemers hun kwaliteiten positief te laten ervaren. Vanuit de combinatie van gezamenlijke activiteiten en individuele aandacht wordt met de jongeren gewerkt aan een positieve toekomst in de maatschappij. JDK streeft daarbij naar een hechte samenwerking tussen thuis – school – JDK.

De jongeren

JDK werkt met jongeren met een (licht)verstandelijke handicap en/of gedragsproblemen. Jongeren vinden JDK via school. En steeds vaker doordat JDK optreedt als onderaannemer voor een zorgaanbieder.

Stichting en bestuur

Stichting Jongeren Die het Kunnen staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, onder nummer 5550214. Het bestuur bestaat uit drie leden:

- Heleen Terwijn (voorzitter), psycholoog en oprichter/directeur IMC Weekendschool
- Hans van Hoeij (penningmeester), Head of Finance transformation CarNext.com
- Léonon Blits (secretaris), Infrastructure Services Leader GTS Netherlands IBM

Het JDK team

- Leidinggevende: Virgil Tevreden
- Zorgcoördinator: Celine van de Kraats
- Ambulant begeleiders: Randell Thorpe, Donovan Moree en Giovanni Singh
- Begeleiders groepen: Alex Garin, Ramanda van Eyck, Chanel Belfor, SenaitTevreden, Randell Thorpe, Evander Tjongayong, Mohamed Sanyang
- Runner: Sergio Louisville
- Boekhouding/administratie: Avalon Abendanon
- Beleidsmedewerker: Jerney van Gennip
- Fondsenwervers: Lida de Rijk, Leendert Inge.

We danken Jan Dieleman in het bijzonder hartelijk voor zijn jarenlange inzet als fondsenwerver voor JDK.

Onze Stagiaires:

Briscilla Colom, Jeffrey Groot, Veda Stormfeltz, Anwar Allilouch, Selin Yildirim, Manisha Amritpersad, Shauguille Cairo (oud-leerling), Devanté Pinas(oud-leerling), Jevinel Seedorf, Destiny Wegman (oud-leerling), Nikaurys Guzman Vasquez

Dit jaar is Stichting Jongeren Die het Kunnen gestart met maar liefst 11 stagiaires. Deze stagiaires hebben zich bij de stichting aangemeld omdat zij ervaring willen op doen in het werkveld en

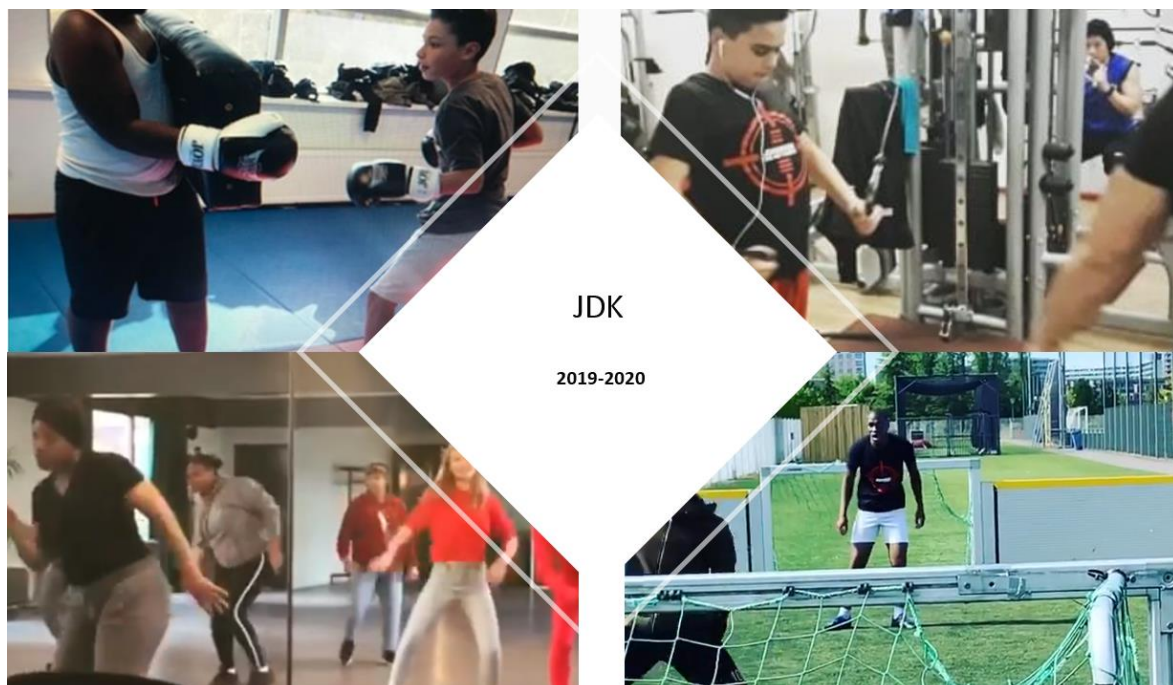
ondersteuning willen bieden aan de werkzaamheden van de stichting. De stichting ervaart dat stagiaires van grote waarde zijn.

Wegens COVID-19 hebben de stagiaires hun stageperiode niet kunnen vervolgen na 16 maart 2020. Wel hebben Shauguille, Devante en Destiny hun diploma behaald. Nogmaals gefeliciteerd!

De jongeren in beeld en cijfers¹

Uiteraard staan de jongeren centraal voor stichting JDK. Schooljaar 2019-2020 is gestart met 7 groepen. Te weten: Groep **Alpha** – Orion College Zuidoost – jongens – *Onder begeleiding van Mohamed Sanyang, ondersteund door stagiaire Veda*

- ★ Groep **Bravo** – Orion College Zuidoost – jongens – *Onder begeleiding van Evander Tjongayong, ondersteund door stagiair Devanté*
- ★ Groep **Charlie** – Orion College Amstel (Voorheen Orion College Amstel) – jongens – *Onder begeleiding van Alex Garin, ondersteund door stagiaire Veda*
- ★ Groep **Delta** – Orion College Amstel – jongens – *Onder begeleiding van Jeffrey Groot*
- ★ Groep **Echo** – Orion College Zuidoost – meisjes – *Onder begeleiding van Chanel-Lyric Belfor, ondersteund door stagiaires Nikaurys, Selin en Manisha*
- ★ Groep **Golf** – Orion College Noord – jongens – *Onder begeleiding van Senait Tevreden, ondersteund door begeleider Sergio Louisville en stagiair Shauguille*
- ★ Groep **Hotel** – Gerhardschool – JDK Primary - jongens + een meisje – *Onder begeleiding van Ramanda van Eyck en stagiair Shauguille*

¹ De groepsindeling wisselde op onderdelen gedurende het jaar. U ziet hier de groepsindeling van eind schooljaar 2020.

JDK primary

Het JDK Primary traject is in schooljaar 2017/2018 gestart vanuit de constatering dat aangeleerde negatieve gedragingen van jongeren al vroeg zodanig ontwikkeld zijn dat het lastig is om dit gedrag om te buigen. Wanneer kinderen op jonge leeftijd ondersteund worden bij het aanleren van goed gedrag, vermindert dit het risico op verergering van problematiek en verwijzing naar specialistische hulp (Ince & Mei, 2013). Deze behoefte wordt vanuit scholen, ouders en jongeren erkend.

Inmiddels heeft JDK 2 jaar ervaring met het concept JDK Primary. En ook dit schooljaar zette JDK in op de begeleiding van een kleine groep jongeren in de basisschoolleeftijd.

Groep Hotel is een JDK groep met leerlingen van de groepen 7 en 8 van het Speciaal Basisonderwijs de Gerhardschool. Dit schooljaar is JDK gestart met 4 jongeren, waaronder 1 jongere met een zorgindicatie vanuit een van onze hoofdaanemers. Onze ambitie was om deze groep in de loop van het schooljaar uit te breiden, zodat meer jongeren kunnen participeren in de sportactiviteiten. Helaas heeft COVID-19 ervoor gezorgd dat JDK weinig tot geen groepsactiviteiten voor deze groep heeft kunnen aanbieden. Omdat een eventuele herstart datum niet bekend was, zijn de nieuw aangemelde jongeren vooralsnog nog niet gestart.

JDK secondary

Schooljaar 2019-2020 is het JDK Secondary traject gestart met 6 groepen. Vijf jongens groepen en een meidengroep. De deelnemers in het Secondary traject krijgen drie jaar naschoolse activiteiten aangeboden zoals sport, muziek en dans. Doel is om deze jongeren te begeleiden richting deelname aan reguliere (sport)clubs, stages of werk. Het JDK Secondary traject duurt drie jaar. In deze jaren leren de jongeren te functioneren in de groepscontext zoals die ook in de maatschappij geldt. De JDK-begeleider heeft zowel ervaring met de doelgroep als specialistische kennis en vaardigheden om de groeps- en individuele doelstellingen met de deelnemers te verwezenlijken.

Groep Alpha

Dit schooljaar is de groep Alpha gestart onder leiding van onze JDK-begeleider Mohamed Sanyang. De groep bestaat uit elf jongens van het Orion college Zuidoost met een leeftijd van 13-15 jaar. De helft van deze groep heeft een zorgindicatie vanuit een van onze hoofdaanemers.

De jongeren zijn gemotiveerd tijdens het sporten en dit is terug te zien in de sportschool. Doordat er een nieuwe JDK-begeleider de groep heeft overgenomen, hebben de jongeren een korte fase doorlopen waarin zij grenzen opzochten. Mohamed is in gesprek gegaan met de groep en heeft zijn grenzen aangegeven en afspraken gemaakt met de groep. In de loop van het eerste halfjaar is een van de jongens uit de groep Alpha gestopt bij JDK wegens verhuizing. Een andere jongere uit de groep Alpha is gewisseld van groep. In het tweede deel van het schooljaar zijn er 2 jongeren overgestapt naar een andere groep wegens de wisseling van beschikbare dagen.

Groep Bravo

Randell is gestart met 8 jongens in zijn groep. De jongeren zijn 15-17 jaar oud. In de loop van het eerste halfjaar is het Randell opgevallen dat het merendeel van zijn groep graag zelfstandig wil fitnesssen. Randell motiveert hen dan ook om dit te doen, ook buiten JDK om. De kans is groot dat deze jongens aan het eind van dit schooljaar zullen uitstromen. Een aantal van hen mag ook zelfstandig met het openbaar vervoer reizen. Ook heeft een aantal van hen een bijbaan. De jongeren zijn actief bezig met het versterken van hun zelfstandigheid waar Randell goed op inspeelt. Vanaf de start van 2020 heeft groepsbegeleider Evander Tjongayong een deel van de groep overgenomen. Zo kon Randell zich focussen op de uitstroom van de 'oudere' jongeren en kon Evander meer aandacht bieden aan de jongeren die nieuw zijn in de groep Bravo. Aan het eind van dit schooljaar telt de groep maar liefst 14 jongeren.

Groep Charlie

Alex Garin was dit schooljaar de vaste groepsbegeleiding van de groep Charlie. De groep bestaat uit 6 jongeren, waarvan 1 jongere in samenwerking met Orion College Amstel, stage loopt bij een van onze andere groepen. De leeftijd ligt tussen de 14 en 16 jaar. De motivatie ligt het hoogst bij de kickboklessen, de jongeren zijn gemotiveerd om oefeningen te leren. Vergeleken met het begin van het jaar zijn de jongens minder actief tijdens de les. In dit geval een positief effect, omdat het komt doordat een aantal jongeren na schooltijd een baantje hebben gevonden of sporten bij een sportclub.

Groep Delta

Dit schooljaar is de groep Delta gestart onder leiding van Ramanda van Eyck. De groep is gestart met 4 jongeren. Twee van deze jongeren hebben een zorgindicatie vanuit een van onze hoofdaanemers. Deze vier jongeren hebben vorig jaar ook deelgenomen aan JDK, maar zij zaten vorig jaar in een andere groep. Twee van hen zijn doorgestroomd vanuit de groep Hotel, een

jongere is doorgestroomd vanuit de groep Alpha wegens de wisseling van school en een jongere zat vorig jaar in de groep Charlie. Halverwege het schooljaar heeft er een wisseling plaatsgevonden in de groepsbegeleiding. De groep is overgenomen door Jeffrey Groot.

Groep Echo

De groep Echo is dit jaar met vier meisjes gestart. Een van deze meisjes heeft een zorgindicatie vanuit een van onze hoofdaanemers. De overige drie zijn in hun laatste JDK jaar. De kans is groot dat zij aan het einde van dit schooljaar uitstromen. De leeftijd ligt tussen de 15-17 jaar. Zij zijn dan ook redelijk zelfstandig en kunnen goed omgaan met de verantwoordelijkheden die van hen gevraagd worden. De groep staat sinds het begin van dit schooljaar onder leiding van Evander Tjongayong. Halverwege het schooljaar is de groep overgenomen door Chanel-Lyric Belfor. Ook is er een nieuwe jongere toegevoegd aan de meidengroep.

Groep Golf

Ook dit schooljaar is Senait Tevreden de begeleidster van deze groep. De groep is gestart met zeven jongens waarvan er twee nieuw zijn. De overige vijf leerlingen zijn in hun derde jaar en zullen aan het einde van dit schooljaar definitief uitstromen. Senait heeft 1 jongere met een zorgindicatie vanuit een van onze hoofdaanemers. De jongste deelnemer van de groep Golf is 12 jaar. De oudste deelnemer is 16 jaar. Golf telt momenteel 8 jongeren. De jongere die is toegevoegd aan de groep Golf, zat voorheen in groep Alpha. Halverwege het schooljaar kreeg Senait ondersteuning van Sergio Louisville. Dit zorgde ervoor dat Senait het vervoer van een van de jongeren op zich kon nemen en dagelijks 1-op-1 gesprekken kon voeren met deze jongen.

Wekelijkse en bijzondere activiteiten²

JDK aanpak

De aanpak van JDK biedt jongeren een positieve dagbesteding aan in een veilige omgeving. Een omgeving die is aangepast op de cognitieve vermogens van de leerlingen. JDK helpt leerlingen om hun talenten te ontdekken en ontwikkelen. Een belangrijk element in de JDK-aanpak is de ruimte die de aanpak biedt om negatief gedrag te herstellen.

Voor alle groepen biedt JDK driemaal per week activiteiten aan. Door het jaar heen biedt Stichting JDK diverse bijzondere activiteiten aan. Alle activiteiten van JDK worden geleid door professionals (sporters, dansers, acteurs, e.a.), in samenwerking met een gediplomeerde begeleider.

De JDK-filosofie gaat verder dan enkel de (sport)activiteiten. Ons motto is: 'Een gezond lichaam zorgt voor een gezonde geest'. Voordat de JDK-activiteiten van start gaan, bereiden de JDK-begeleiders een gezond lunchpakket voor de jongeren voor. De jongeren worden met een bus vervoerd van en naar de activiteiten. Dit is onderdeel van de unieke werkwijze van Stichting JDK.

Activiteiten voor de jongens (Secondary)

Voor de jongensgroepen waren de activiteiten als volgt:

- **Voetbal.** Tijdens deze sportactiviteit ligt het uitgangspunt op: het samenwerken, morele ontwikkeling, sociale vaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, doorzettingsvermogen.

² Wegens COVID-19 hebben de normale groepsactiviteiten vanaf 16 maart 2020 niet kunnen plaatsvinden.

- **Kickboksen.** Het kickboksen is bedoeld om de jongeren met hun agressie en weerbaarheidsprobleem te leren omgaan. Kickboksen helpt bij het aanleren van onder meer de ontwikkeling en/of vergroten van het zelfvertrouwen; omgaan met winnen en verliezen; omgaan met regels; assertiever worden en steviger in je schoenen staan; agressie en woede reguleren; onwenselijk gedrag aan te passen en met iedereen, ongeacht leeftijd, gewicht, sekse of culturele achtergrond te kunnen spelen/trainen.
- **Fitness.** Tijdens deze sportactiviteit leren de jongeren hun grenzen verleggen; doorzettingsvermogen ontwikkelen en/of vergroten; fitter worden en zij leren hun eigen lichaam kennen.

Activiteiten voor de meisjes (Secondary)

Voor de meidengroep is er ook fitness als JDK-activiteit, maar in plaats van kickboks en voetbal wordt hen dans en sociale vaardigheden aangeboden.

- **Dans.** Dans heeft diverse aspecten die stimulerend zijn voor zowel de geest als het lichaam. De choreografie die de leerlingen leren, traint het korte- en langetermijngeheugen en de timing. Middels dans train je tevens alle spiergroepen en het uithoudingsvermogen.
- **Sociale vaardigheden.** In deze wekelijkse training leren de leerlingen onder andere hoe zij een boodschap positief kunnen overbrengen, hoe om te gaan met kritiek en hoe je complimenten kunt geven en ontvangen.

Activiteiten Primary

Groep Hotel krijgt wekelijks twee JDK-activiteiten. Iedere week voetbalt de groep. Daarnaast wordt het kickboksen afgewisseld met fitness.

Extra activiteiten

Naast de reguliere activiteiten hebben de jongeren deelgenomen aan diverse bijzondere activiteiten. Deze bijzondere activiteiten vinden soms plaats voor de gehele groep JDK-jongeren, andere activiteiten worden per groep georganiseerd.

Een greep uit de activiteiten van het afgelopen jaar:

- Film kijken bij Pathe Arena;
- Lasergamen en GlowGolf bij Powerzone;
- Game-event
- Healthweek – een week met aandacht voor onderwerpen op het gebied van seksualiteit en onderwerpen op het gebied van voeding;
- Eten bij o.a. Meram, Smeltkroes 2.0 en World of Food.
- Nieuwjaarsdiner voor alle groepen.
- Walibi
- VR-Room
- Sociaal culturele workshops in week 9 t/m 16: maken van beats, fashion design, fotografie, paint en drum.

Uitgelicht: Studio Sessies

Dit schooljaar is de stichting een pilot gestart genaamd: Studio. Deze pilot is gestart met de JDK-groepen Alpha en Bravo in Amsterdam Zuidoost.

In de studio van EVA-entertainment worden de jongens begeleid op het gebied van het maken en produceren van positieve muziek. De aanleiding van dit project is het muziekgenre Drill rap. Drill rap is een agressief rap genre waarin criminele activiteiten zoals drugshandel, moord en overvallen worden verheerlijkt. Het genre is momenteel een hype onder de doelgroep die JDK bedient. Veel jongeren houden zich hiermee bezig maar kunnen de gevolgen van hun deelname aan bijvoorbeeld het figureren in clips tot aan het opnoemen van teksten niet overzien. Ze komen in conflict met andere jongeren. Vaak zijn deze conflicten postcode gerelateerd.

JDK heeft studenten van de HVA onderzoek laten doen binnen de stichting omtrent de invloed van

drill rap. JDK wilde onder meer de relatie tussen drill rap en wapenbezit cq. incidenten met wapens onderzoeken. De resultaten van dit onderzoek vindt u in de bijlage bij dit jaarverslag.

Veel jongens hebben de ambitie om iets te beginnen in de muziek, maar weten niet waar zij moeten beginnen. Tijdens de workshops krijgen jongeren informatie aangereikt over het schrijven van teksten, het maken van beats, vocal training en leren zij meer over de geschiedenis van de hip-hop muziek.

Er wordt aandacht besteed aan het schrijven van teksten door te beginnen bij de basis: rijmen. Randell maakt in eerste instantie gebruik van makkelijke woorden zoals: Huis – Muis, Bank – Stank, Aarde – Waarde. Naarmate de jongeren dit beter onder de knie hebben, worden de rijmwoorden uitgebreid met moeilijkere woorden. Dit wordt spelenderwijs aangeleerd. De begeleider begint met een woord en de jongeren noemen een voor een een woord dat hierop rijmt totdat zij geen woorden meer kunnen verzinnen.

In de workshop Vocal Training wordt er aandacht besteed aan de ademhaling en het spelen met ritme. Hierbij worden er ademhalingsoefeningen gedaan. Ook worden er beats gemaakt op de laptop. Dit wordt gedaan aan de hand van een speciaal programma.

Naast de geboden workshops wordt er ook aandacht besteed aan maatschappelijke kwesties. Samen met meester Dennis probeert Randell te kijken wat er speelt in de wereld van de jongeren. Een voorbeeld van een van de besproken maatschappelijke kwesties is: Drill-scene. Als Randell hierover spreekt met de groep, bespreekt hij niet alleen wat er in de raps besproken wordt, maar ook welke invloed deze raps heeft op de jongeren. Daarbij wordt ook gebruikgemaakt van voorbeelden zoals een steekincident en/of een schietpartij in Amsterdam Zuidoost. Daarbij biedt Randell ook preventie aan omdat er momenteel veel jongens worden beïnvloed om het verkeerde pad op te gaan. Ook is het mogelijk dat jongeren zelf een onderwerp aanhalen door ervaringen te delen en te bespreken.

De doelstelling van deze workshops is dat jongeren zich de basisvaardigheden eigen maken die nodig zijn voor het schrijven en produceren van rapmuziek en zelfstandig met muziek maken aan de slag kunnen gaan.

Als je aan de jongeren vraagt wat zij van de studiosessies vinden, wordt de volgende vraag als eerste gesteld: 'Wanneer mogen wij weer?' Dit geeft aan hoe de jongeren gemotiveerd zijn om mee te doen tijdens de studiosessies en hoe dit onder de jongeren leeft.

Vanaf april 2020 wilde Randell gaan vloggen om de buitenwereld een goed beeld te kunnen geven aan de studiosessies. In deze vlogs is te zien wat er tijdens de studiosessies gebeurt en besproken wordt. Het vloggen heeft helaas niet plaatsgevonden wegens de COVID-19 pandemie.

JDK support - Ambulante begeleiding

Sinds maart 2019 heeft JDK haar aanbod uitgebreid met ambulante begeleiding (JDK-Support) en dagbesteding voor externe jongeren. Stichting JDK is de samenwerking aangegaan met verschillende grote zorgaanbieders in en rondom Amsterdam. Dit houdt in dat Stichting JDK wordt ingezet als onderaannemer om zo complexe casussen binnen het aanbod van JDK op te pakken. Momenteel werkt JDK voor de volgende acht hoofdaanbieders: Lijn5, Spirit, Indaad, Bascule, William Schrikker Groep (pleegzorg), De Waag, Cordaan, Kenter Jeugdhulp. Daarnaast wordt intensief samengewerkt met Gemeente Amsterdam.

De ambulante begeleiding, JDK-Support, is een persoonsgerichte aanpak voor delinquente jongeren bij wie de kans op recidive groot is. JDK-Support richt zich op het verbeteren van het functioneren van de jongeren en het aanleren van (sociale en emotionele) vaardigheden. Het gaat hierbij om jongeren die meer nodig hebben dan alleen de dagbesteding bij JDK. Bij JDK-Support krijgt de jongere één of meerdere uren per week 1-op-1 begeleiding binnen en buiten ons JDK-kantoor, bij de jongere op school of thuis. In samenspraak met hulpverlening, ouders en de jongere wordt een plan van aanpak op maat opgesteld. Daarbij spelen het risico op recidive, persoonskenmerken en criminogene factoren ook een belangrijke rol. Voor elke unieke jongere wordt zo een plan met unieke inhoud, samenstelling en tijdsduur van het JDK-aanbod bepaald. Er wordt gekeken naar wat er goed gaat en wat er beter kan. Ook wordt er gebruik gemaakt van het netwerk van de jongeren. Samen staan we sterk! Tijdens de begeleiding wordt er regelmatig gekeken of alles volgens plan verloopt. Wanneer noodzakelijk kan de begeleiding en controle tussentijds worden geïntensiveerd of juist worden afgebouwd.

JDKSupport heeft een helder doel voor ogen: de jongere handvatten bieden om hun zelfredzaamheid te vergroten, controle te krijgen over zijn eigen gedrag en om juiste keuzes te leren maken. Bij JDK denken wij in mogelijkheden in plaats van beperkingen. In de context van gezamenlijke inspirerende activiteiten plus individuele aandacht wordt met de jongeren gewerkt aan een positieve toekomst in de maatschappij.

Specifiek voor JDK support staan deze uitgangspunten centraal in onze werkwijze:

- Oppakken wat (snel) opgelost kan worden;
- Positieve gedragsverandering;
- Inzicht verkrijgen in het netwerk van de jongere;
- Verlagen van de risicofactoren;
- Verhogen van de beschermende factoren;
- Inspelen op de behoefte van de jongere;
- Kijken naar mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden;

- Sociale- en emotionele vaardigheden versterken.

JDK Support heeft sinds de start van het schooljaar een enorme groei doorgemaakt. Zo biedt JDK momenteel aan 25 jongeren individuele begeleiding. Wegens deze groei heeft JDK twee nieuwe collega's toegevoegd aan het team: Donovan Moree en Giovanni Singh. Zij zullen de ambulante begeleiding op zich nemen vanaf de start van de zomervakantie.

Uitgelicht: SJSO project

In samenwerking met Spirit is JDK aan het begin van dit schooljaar gestart met het SJSO-project bij Orion College Zuidoost. SJSO staat voor Specialistische Jeugdhulp Speciaal Onderwijs.

SJSO heeft het doel om de jeugdhulp thuis en in het gezin dichtbij de ondersteuning op school te brengen. Ook heeft zij als doel om de bureaucratie rondom de inzet van jeugdhulp te verminderen. Hierbij is het idee dat het beter is om jeugdhulp binnen school te organiseren en zo onnodig papierwerk en wachtlijsten te voorkomen.

De JDK-begeleider die betrokken is bij dit project is als vaste medewerker op de school aanwezig gedurende de gehele week en maken deel uit van het schoolteam zodat zij nauw kunnen samenwerken met leerkrachten en onderwijsprofessionals die zorgtaken vervullen. De JDK-begeleider werkt laagdrempelig en is altijd dichtbij en zichtbaar aanwezig voor leerlingen en ouders.

Als SJSO'er biedt de JDK-begeleider ondersteuning aan zowel de school en de leerling als aan het gezin. De JDK-begeleider zoekt een passend antwoord op hulpvragen en behoeften tot ondersteuning van zowel de school en de leerling als het gezin. De school en de jeugdhulp leveren samen maatwerk. De werkzaamheden van de JDK-begeleider bestaan uit individuele begeleiding van leerlingen onder schooltijd. Hierbij speelt hij in op het aanleren van sociale vaardigheden en omgaan met emoties. Daarnaast speelt de JDK-begeleider in op de groepsdynamiek in de klas door bijvoorbeeld preventie te bieden op het gebied van gedragsproblemen van leerlingen of directe feedback aan de leerling met betrekking tot het gedrag dat zij laten zien. Ook worden kinderen die (dreigen) thuis (te) zitten ondersteund met als doel hen weer toe te leiden naar onderwijs met als einddoel: een ononderbroken schoolloopbaan. Daarnaast heeft de JDK-begeleider regelmatig contact met ouders om hen te ondersteunen bij de opvoeding. Hierbij biedt hij ondersteuning op de aspecten waar de ouders tegenaanlopen en/of vast dreigen te lopen.

Over het algemeen is de JDK-begeleider bezig met de leerlingen en biedt hen ondersteuning bij het uiten van emoties. De leerlingen hebben moeite om hun emoties op een juiste manier te uiten. Het komt vaak voor dat de leerlingen schreeuwen om hulp, maar hier niet de juiste woorden voor hebben en dan dan voornamelijk straattaal gebruiken. In straattaal worden vaak woorden gebruikt die een andere betekenis hebben. Een buitenstaander of een docent die hier geen kennis van heeft,

kan deze woorden heel anders interpreteren dan de leerling bedoelt. Dit veroorzaakt een grote kloof tussen de docent en de leerling. Aan de JDK-begeleider de taak om deze kloof te dichten.

“ De samenwerking tussen school, jeugdhulpverlening en het gezin draagt hiermee positief bij aan de (leer)ontwikkeling en de ontplooiing van leerlingen. Door de nauwe samenwerking met zowel het onderwijs(zorg)team als het gezin willen we één heldere lijn trekken en zo effectief mogelijke hulpverlening bieden. Met als einddoel een ononderbroken schoolloopbaan.”

- Lenneke Wolswinkel, Spirit -

Dit project heeft de JDK-begeleider zo goed uitgevoerd, dat er in december 2019 een verlenging is aangevraagd. Dit betekent dat de JDK-begeleider het gehele schooljaar zal werken als SJSO'er.

Nieuw: JDK-herstelgesprekken

Het zal u wellicht niet ontgaan zijn dat in de zomer van 2019 meerdere conflicten tussen (groepen) jongeren uit verschillende buurten in Amsterdam zijn ontstaan. Er werden via verschillende sociale mediakanalen heftige bedreigen naar elkaar geuit. Foto's en filmpjes van daders en slachtoffers werden massaal verspreid.

Deze conflicten hebben ervoor gezorgd dat de veiligheid van jongeren zelf en hun omgeving niet gewaarborgd kon worden. Gevolg was grote maatschappelijke onrust.

Om ervoor te zorgen dat bepaalde conflicten niet verder escaleerden ging JDK zowel met de daders als met het slachtoffer in gesprek. Dit resulteerde erin dat daders en slachtoffer bereid waren om in het bijzijn van hun ouders met elkaar in gesprek te gaan. JDK heeft deze herstel gesprekken gecoördineerd en begeleid in het bijzijn van het team Jeugd en Veiligheid van de gemeente Amsterdam.

Momenteel is dit project een pilot die door de gemeente Amsterdam gedragen wordt. Lees verder in de bijlage: Interview Funx.

COVID-19 en JDK

Net als voor vele anderen heeft de corona pandemie JDK intensief beïnvloed in schooljaar 2019/2020. Met als meest praktische gevolg dat de groepsactiviteiten van de JDK-groepen vanaf 16 maart niet langer door konden gaan.

COVID-19 vergroot de problematiek rondom onze doelgroep enorm. Voor onze jongeren is het hebben van een structuur, een dagritme en een vaste groep sociale contacten van cruciaal belang. Één van de krachten van JDK is het bieden van deze structuur waar jongeren dit niet zelfstandig of met hulp van hun omgeving kunnen aanbrengen.

JDK-jongeren riskeren door de gevolgen van de corona pandemie een sterke terugval in de bij JDK bereikte resultaten. Zo zien we bijvoorbeeld het aantal incidenten waarbij een van onze JDK-jongeren betrokken is, zowel als dader en als slachtoffer, sterk toenemen. JDK heeft afgelopen maanden keihard gewerkt om onze jongeren perspectief, structuur en houvast te geven. Tegelijkertijd zien we ons gesteld voor een gigantische opgave. In dit hoofdstuk lichten wij onze inspanningen, maar ook onze zorgen over de impact van deze periode op onze jongeren, toe.

Intensief contact

Tijdens deze, soms onwerkelijke, periode waarin wij met z'n allen de COVID-maatregelen zo goed mogelijk opvolgen, bleven wij in contact met onze jongeren. Er wordt door de JDK-begeleiders geprobeerd om minimaal 3 x per week via telefoon, Whatsapp en platformen als 'Houseparty' contact te hebben met de jongeren. Daarnaast onderhouden wij intensief contact met de ouders en proberen wij zo veel mogelijk in te spelen op de signalen die uit de gesprekken naar voren komen.

JDK Noodproject

Over een deel van de jongeren maakte JDK zich specifiek zorgen over hun welzijn. De zorgen waren van dusdanige aard dat JDK zich genoodzaakt voelde om een noodopvang, het JDK-Noodproject, op te zetten.

JDK heeft te maken met multi-probleem gezinnen waarvan meerdere kinderen woonachtig zijn in een kleine ruimte. De frustraties binnen het huis lopen op omdat jongeren niet naar buiten mogen en ouders niet altijd de juiste handvatten hebben om de touwtjes in handen te houden. Daarnaast leefden veel ouders voor de corona tijd al in armoede, maar is deze situatie door COVID-19 soms nog aanzienlijk verslechterd.

Moeder van een van de JDK jongeren: *Ik moet rondkomen van 50 euro per week. En dat terwijl de goedkoopste producten vaak als eerste zijn uitverkocht. Ik heb er veel stress van en mijn kinderen begrijpen dit niet.*

Voor jongeren waarbij het thuis niet goed gaat en waar mogelijk een onveilige situatie ontstaat of al is, hebben wij een noodproject opgezet. Dit project is gestart naar aanleiding van de verschillende signalen die de JDK-begeleiders hebben ontvangen vanuit de ouders en/of de jongeren. Deze

signalen variëren van (neiging tot) huiselijk geweld, het weglopen van huis door de jongeren, het verkeren in onveilige netwerken tot seksueel misbruik. Het project is gericht op jongeren die (mogelijk) in een onveilige (thuis) situatie verkeren. Tijdens dit project worden deze jongeren geselecteerd en ingedeeld in tijdsblokken, verdeeld over 2 à 3 dagen. Binnen deze tijdsblokken worden er verschillende activiteiten aangeboden. Deze activiteiten variëren van sociale vaardigheidstrainingen tot huiswerkbegeleiding.

JDK heeft voor het mogelijk maken van het JDK-Noodproject (uiteraard) een zeer strikt protocol opgesteld, zodat alle RIVM-maatregelen bij het aanbieden van deze noodactiviteiten nauwlettend konden worden opgevolgd.

Effect JDK-noodproject

Dit project heeft een grote impact gehad op onze doelgroep. Middels dit project raken jongeren minder geïsoleerd, krijgen zij de benodigde aandacht en krijgen zij op een speelse manier workshops aangeboden. Dit motiveert hen om naar de activiteiten te komen. Middels dit project ondersteunen wij niet alleen maar de jongeren maar ook de ouders die in deze intensieve periode in verschillen conflicten raken met hun kinderen.

Het JDKNoodproject probeert rust terug te brengen binnen verschillende gezinnen. Ook hebben we door het directe contact met de jongeren beter contact zowel jongere(n) als ouder(s). We kunnen bijdragen door de situatie binnen het gezin de benodigde aandacht te geven en in te grijpen of door te verwijzen daar waar nodig.

Summerschool

Stichting Jongeren Die het Kunnen bood dit schooljaar, naar aanleiding van de COVID-19 pandemie, een variatie in activiteiten aan tijdens JDK-Summerschool. Er werden workshops gegeven in het maken en produceren van muziek; Brassworkshops, Workshops op de IPAD m.b.t. het toepassen van creativiteit zoals het produceren van beats, filmtechniek, emoji's maken en painten. Ook worden de jongeren vaardigheden aangeboden in het versterken van hun zelfbeeld door middel van een workshop 'positieve reclame voor jezelf'. Aan het einde van deze workshops ontvangen de jongeren een poster van A0-formaat als eindproduct. Tot slot werden er workshops gegeven met betrekking tot criminaliteitspreventie.

De jongeren krijgen de ruimte om tijdens deze workshops hun creativiteit toe te passen. Ook wordt er aandacht besteed aan beroepsoriëntatie door samen met de jongeren een bezoek te brengen aan Defensie en/of de Politie.

Summerschool wordt deze zomer afgesloten met een dagje Walibi. Alle jongeren die hebben geparticipeerd tijdens JDK-Summerschool ontvangen een ticket voor dit bijzondere uitje.

Uitgelicht: Sponsoring tijdens COVID-19

JDK heeft voor het JDK-Noodproject een beroep gedaan op meerdere partijen om ons plan te ondersteunen. Wij zijn grote dank verschuldigd aan NSGK, Armoedefonds en Kinderhulp. Naast deze organisaties zijn ook andere partijen bereid om (pro bono) een financiële bijdrage te leveren namelijk: gemeente Amsterdam, Orion college en funky monkey website.

NSGK

De Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind (NSGK) heeft JDK ondersteund door een grote financiële bijdrage te leveren waardoor de stichting iPads kon aanschaffen voor het uitvoeren van verschillende workshops tijdens het JDK-noodproject.

Met de iPads konden wij elke dag ongeveer 80 jongeren verdeeld onder twee locaties bereiken. Elke jongere kreeg 1,5 uur activiteiten via de iPad aangeboden. Ook maakten de iPads het voor de jongeren mogelijk om bijvoorbeeld huiswerk te maken.

Vooruitlopend op het einde van de COVID-19 pandemie zal ook het reguliere aanbod van JDK worden verbeterd door deze investering. Zo zullen de iPads worden ingezet om workshops te verzorgen tijdens de naschoolse activiteiten. En zullen de JDK-medewerkers de iPads in bruikleen/beheer nemen om hun werkzaamheden professioneler uit te kunnen voeren. Denk hierbij aan het rapporteren van de dag, het opstellen van werkplannen, het notuleren van zorg overleggen enz. Op deze manier kunnen wij onze kwaliteit beter bewaken m.b.v. statistieken.

Kinderhulp

De corona situatie vraagt bijzonder veel van gezinnen, en vooral in kwetsbare families met financiële problemen kan de stress hierdoor flink oplopen. Helemaal als er thuis weinig te doen is. Extra speelmateriaal kan bij hen voor extra lucht, ontspanning en vermaak zorgen. Bijvoorbeeld een voorraadje knutselspullen, een paar leuke gezelschapsspellen of een zandbakje in de tuin. Om de ontwikkeling te stimuleren of gewoon voor wat broodnodige ontspanning. Kinderhulp heeft JDK ondersteund middels een financiële bijdrage waardoor JDK in de mogelijkheid was om speelgoed en speelmateriaal aan te schaffen voor onze jongeren. Het speelgoed en/of speelmaterialen zijn door JDK aangeschaft en als presentje uitgedeeld aan de jongeren. JDK heeft dit gedaan om de jongeren en hun gezinnen een hart onder de riem te steken tijdens deze rare en soms onwerkelijke periode waarin veel onduidelijk is voor onze jongeren.

Armoedefonds

Naar aanleiding van een uitspraak in een enquête van het Armoedefonds, heeft dit fonds contact opgenomen met JDK. JDK en het Armoedefonds hebben gesproken over de zichtbare groei van problematiek van de jongeren en zo ook de armoede binnen de verschillende gezinnen.

“De hulpvraag richting JDK neemt toe. Helaas mochten we tot het einde van schooljaar 2019/2020 geen normale JDK-groepsactiviteiten aanbieden. Vanuit scholen is gevraagd of we wel opvang aanbieden, zodat jongeren bijvoorbeeld tijdens opvang huiswerk maken. Jongeren die al moeilijk te motiveren zijn voor school, doen nu nog minder. We worden ook vanuit ouders meer gevraagd om te helpen. Jongeren hebben minder structuur en veel onzekerheden. Niet alle ouders kunnen ondersteuning bieden bij schoolwerk. Jongeren komen nu sneller in verleiding om het criminele pad te bewandelen. Bewust en onbewust, gedwongen, vrijwillig of uit verveling.”

Celine van de Kraats, Stichting Jongeren Die het Kunnen

Vanuit het gesprek heeft het Armoedefonds aangegeven dat er mogelijkheden zijn om een financiële bijdrage te vragen om de gezinnen die te maken hebben met armoede een hart onder de riem te steken. Vervolgens is JDK aan de slag gegaan en heeft een financiële bijdrage aangevraagd en ontvangen van het Armoedefonds. Deze financiële bijdrage zorgt ervoor dat JDK drie maanden lang 30 gezinnen kan voorzien van een goed gevulde boodschappentas.

JDK wil alle sponsors nogmaals bedanken voor hun bijdrage. Niet alleen tijdens COVID-19, maar gedurende het hele schooljaar 2019-2020!

JDK-ambassadeurs

JDK is trots op onze ambassadeurs:

Remy Bonjasky – Drievoudig K-1 wereldkampioen en sinds lange tijd ambassadeur en bron van inspiratie voor onze JDK-jongeren!

Kees de Koning - oprichter van het bekende platenlabel *Top Notch*. Bekende artiesten als Broederliefde en Kempf zijn aan zijn label verbonden. Kees ondersteunt Jongeren Die het Kunnen door de talentontwikkeling te bevorderen.

Financiën

JDK is zeer dankbaar voor de bijdragen van haar sponsors, donateurs en samenwerkingspartners voor schooljaar 2019-2020. Hiermee kon JDK zowel de reguliere activiteiten als een waardevol aanbod aan extra activiteiten realiseren. Zonder jullie was het ons niet gelukt!

stichting jongeren die het kunnen wordt mede mogelijk gemaakt door:

Stichting Vogelgezag

VSBfonds,
iedereen doet mee

FONDS VOOR SOCIALE INITIATIEVEN
Stichting Steunfonds bja-cow

ABN-AMRO

Jeugd Sport Fonds

Steun elkaar!

Bijlagen

Resultaten oudertevredenheid

Ieder jaar schenkt JDK veel aandacht aan de ouderbetrokkenheid. In het eerste halfjaar van het schooljaar 2019/2020 heeft JDK een ouderavond gepland voor alle ouders die betrokken zijn bij de stichting. Deze ouderavond stond in het teken van het vroegtijdig herkennen van criminaliteit. Als afsluiting van deze ouderavond hebben de ouders een enquête ingevuld. In maart had JDK een tweede ouderavond ingepland waarbij burgemeester van Amsterdam Femke Halsema een bezoek zou brengen aan JDK om met onze jongeren en de betrokken ouders in gesprek te gaan over de stijgende geweldsdelicten onder jongeren in Amsterdam. Helaas heeft dit wegens COVID-19 niet plaatsgevonden en was het niet mogelijk om voor de ouders een volgende ouderavond in te plannen. Aan de hand hiervan heeft JDK besloten om de enquête online te laten invullen. Het oudertevredenheidsonderzoek is door 25 ouders ingevuld.

Hieronder de opvallende resultaten van het onderzoek:

- Alle ouders zijn tevreden tot zeer tevreden met het contact en de bereikbaarheid van JDK.
- Alle ouders zijn tevreden tot zeer tevreden over de verandering die zij zien in het gedrag van hun kind.
- Het merendeel van de ouders voelt zich gesteund door JDK in tijden van nood.
- 92% van de ouders voelt zich betrokken bij de naschoolse dagbesteding van zijn/haar kind.
- Alle ouders vinden de begeleiders deskundig en zijn tevreden over de omgang tussen de begeleider en hun kind.
- Het merendeel van de ouders heeft een duidelijk beeld over de begeleiding en het ontwikkelingsplan van hun kind. Twee ouders hebben daar geen mening over.
- 92% van de ouders is tevreden tot zeer tevreden over de mate waarin de JDK-begeleider de gemaakte afspraken nakomt.
- 4% van de ouders geeft aan dat zijn/haar kind zich niet op zijn gemak voelt binnen de groep.
- Het merendeel van de ouders vindt het prettig dat vervoer een onderdeel is van het naschoolse programma van JDK.
- 96% van de ouders zou JDK aanbevelen aan anderen.
- **Alle ouders hebben vertrouwen in de werkwijze van Stichting Jongeren die het Kunnen!**

Opvallende uitspraken bij het onderzoek:

- “Blijf zo doorgaan met dit fantastische werk”.
- “Ga zo door”.

- “Niet eens met de vraag over hulp in nood. Omdat tante nog geen noodsituatie heeft gehad”.
- “Ik zou willen toevoegen, ga zo door, want er is echt verandering gekomen in jullie werkwijze”.
- “Ga zo door want jullie doen het goed!”.

Ondanks deze zeer positieve resultaten ontvangt de stichting van de ouders een gemiddeld rapportcijfer: 6,1. Echter heeft JDK geen verbeterpunten ontvangen in dit onderzoek.

Resultaten Cliënttevredenheid

In januari 2020 heeft JDK een vragenlijst uitgezet onder de jongeren m.b.t. de dagbesteding die zij vanuit JDK ontvangen. De respons was 61,4%. In een eerder onderzoek is er geen uitvraag gedaan naar een rapportcijfer. Dit jaar is hier wel een vraag naar gedaan. JDK heeft een gemiddeld cijfer van 8,4 ontvangen. De vragen die gesteld zijn, zijn niet gecategoriseerd. Voor het uitwerken van de resultaten zijn de vragen verdeeld in thema's.

De jongeren die het onderzoek hebben ingevuld zijn 1 – 3 jaar bij JDK aangesloten. De jongeren geven aan dat zij voor JDK al aan sport deden en dit leuk vonden. De voornaamste reden dat de jongeren zich aansluiten bij JDK is omdat zij willen sporten of omdat hun vrienden ook bij JDK zitten en zij niet wisten wat zij na schooltijd moesten doen.

Ervaringen m.b.t. de groep en de activiteiten.

De jongeren zijn tevreden over het contact dat zij hebben met de JDK-begeleider. De helft van de ondervraagde jongeren geeft aan dat zij naar de JDK-begeleider toe gaan als zij verdrietig of boos zijn. Het merendeel van de jongeren vindt het leuk in zijn/haar JDK-groep. De jongeren geven aan dat zij het (bijna) altijd naar hun zin hebben bij JDK. De jongeren vinden sporten leuker door JDK. Echter hebben de jongeren zich, naast JDK, niet aangesloten bij een sportvereniging.

Sociale- en emotionele vaardigheden.

Uit het onderzoek komt naar voren dat het merendeel van de jongeren vindt dat zij rustiger zijn geworden door JDK en het niet moeilijk vinden om zich aan de regels te houden. Echter komt het bijna dagelijks voor dat de JDK-begeleiders de regels met de jongeren dient te herhalen. Het merendeel van de jongeren geeft ook aan dat zij nieuwe vrienden hebben gemaakt. De jongeren worden niet boos als zij niet de beste zijn tijdens het sporten en vinden het niet moeilijk om samen te werken in een team. Als je de incidentmeldingen van dit schooljaar hierbij betreft is terug te zien dat er weinig tot geen incidenten hebben plaatsgevonden in teamverband.

De helft van de ondervraagde jongeren geeft aan dat zij soms boos worden als iemand iets doet wat zij niet leuk vinden. Ook geeft het merendeel van de groep aan dat zij soms gaan schelden als hij/zij iets niet leuk vindt. Daarnaast geven de jongeren aan dat zij soms anderen uitlachen als iemand iets fout doet. Soms ontstaat hierdoor een discussie. Echter loopt dit bijna nooit uit tot een incident.

De jongeren geven aan dat zij soms ruzie hebben met de andere jongeren uit de groep. Dit zou kunnen komen doordat deze jongeren in mindere mate kunnen of meer moeite hebben met het omgaan van het verliezen van een spel. Echter vindt maar een klein deel van de ondervraagde jongeren dat zij niet tegen hun verlies kunnen.

Het merendeel van de ondervraagde jongeren geeft aan dat zij, door JDK, beter voor zichzelf kunnen opkomen. Een klein deel van de jongeren vindt het moeilijk om contact te leggen met voor hen vreemde mensen.

Wat kan beter volgens de jongeren?

Bij de jongeren ligt de motivatie erg hoog. Als zij iets moeilijk vinden, gaan zij toch door. De jongeren bij JDK geven aan dat zij creatief zijn en vinden het leuk om nieuwe dingen aan te leren. Dit blijkt uit de tips die zij voor JDK hebben. De jongeren zien graag dat meer jongeren zich aansluiten bij JDK. Ook zouden zij graag meer variatie zien in de dagbesteding zodat zij niet wekelijks dezelfde activiteiten hebben. Daarnaast zien de jongeren graag dat er meer begeleiders, waaronder meerdere juffen, werkzaam zijn bij JDK.

Conclusies

JDK is erg tevreden over het cijfer dat zij heeft ontvangen vanuit dit onderzoek. De organisatie is zich ervan bewust dat er meerdere begeleiders nodig zijn en is dan ook op zoek naar geschikte kandidaten voor de invulling van de functie 'JDK-begeleider'. JDK is blij te lezen dat de jongeren gemotiveerd zijn en doorzetten. Dit is bij het merendeel van de groep terug te zien tijdens de verschillende sportactiviteiten. Daarnaast zijn er steeds meer jongeren die worden aangemeld bij JDK voor de dagbesteding. JDK verwacht dat de groepen in de loop van het schooljaar worden uitgebreid.

In het onderzoek komt tevens naar voren dat jongeren gebaat zijn bij het opdoen van meer zelfvertrouwen. De vaardigheden die hiervoor nodig zijn, wordt door de JDK-begeleider tijdens o.a. de sportactiviteiten aangeleerd. Hiervoor is het van belang dat de jongeren zich nog meer bewust worden van de mogelijke gevolgen van hun gedrag. JDK zal de jongeren nog meer handvaten aanbieden voor het versterken van hun sociale- en emotionele vaardigheden.

Resultaten Partnertevredenheid

Naast de aandacht die JDK schenkt aan de ouderbetrokkenheid en de cliënttevredenheid, vindt JDK het ook belangrijk om te onderzoeken hoe tevreden onze samenwerkingspartners zijn. Om deze reden is er onder de samenwerkingspartners een partnertevredenheidsonderzoek uitgezet. Dit onderzoek betreft een enquête die onze samenwerkingspartners online konden invullen. De bijbehorende link is door de administratie verstuurd naar alle samenwerkingspartners van Stichting Jongeren Die het Kunnen. Het partnertevredenheidsonderzoek is door 27 samenwerkingspartners ingevuld. Hieronder de resultaten van het onderzoek.

Opvallende resultaten van het onderzoek:

- 92,6 % van de samenwerkingspartners is tevreden tot zeer tevreden over de dienstverlening van JDK.
- Het merendeel van de samenwerkingspartners is tevreden tot zeer tevreden over JDK haar afspraken na komt.
- 92,5% is tevreden tot zeer tevreden over de bereikbaarheid van Stichting Jongeren Die het Kunnen.
- Slechts 3,8% is ontevreden over hoe snel JDK problemen oplost en aanpakt.
- 88,9% van onze samenwerkingspartners is tevreden over de wijze waarop JDK zich presenteert.
- Het merendeel van de samenwerkingspartners geeft aan dat JDK doet wat zij zegt en meedenkt in oplossingen.
- 14,8% is ontevreden over de snelheid van JDK met betrekking tot het geven van een terugkoppeling.
- 88,9% van de samenwerkingspartners is tevreden tot zeer tevreden over de houding en motivatie van de teamleden van JDK.
- Het merendeel van de samenwerkingspartners is tevreden tot zeer tevreden over de correcte bejegening door onze teamleden.

Opvallende uitspraken bij het onderzoek:

- “Wat mij betreft is jullie organisatie te afhankelijk van 2 personen die het draaien. Als die er niet zijn om wat voor reden dan ook, dan is inhoud en contact ingewikkelder en minder sterk”.
- “Ik ervaar de samenwerking als prettig. We weten elkaar te vinden wanneer het nodig is, waarbij het belang van de leerling voorop staat”.
- “Het zou fijn zijn als JDK zich meer verbindt met het team. Het beweegt zich nu als een onafhankelijk orgaan binnen de school waardoor medewerkers vaak niet weten hoe JDK in elkaar zit”.

Interview FunX: “Meester Randell zie ik als mijn tweede vader” – DevantéDit interview is geschreven door Kavita (2019).

Op donderdag 19 september 2019 heeft Virgil, samen met oud JDK-leerling Devanté een interview gegeven omtrent het opkomende wapengebruik in Amsterdam Zuidoost. Dit interview is gegeven naar aanleiding van het steekincident waarbij er een 18-jarige jongen om het leven is gekomen. Virgil vertelt dat hij meerdere wapens heeft afgepakt bij jongeren. Hij maakt zich dan ook zorgen om de jeugd. Dit is dan ook een van de redenen dat hij Stichting Jongeren Die het Kunnen 7 jaar geleden is begonnen. Om inzicht te krijgen in de veranderende straatcultuur en te begrijpen waarom jongeren het normaal beginnen te vinden om met wapens op zak te lopen, vindt Virgil dat je hun belevingswereld goed moet kennen.

"Als je bijvoorbeeld niet weet hoeveel een gram coke of een wapen kost, wat voor muziek ze luisteren en wat jongeren bedoelen met bepaalde woorden die ze gebruiken, dan kan je niet met ze praten. Dan hebben je zogenaamde professionaliteit en diploma's geen zin. Het kost ontzettend veel tijd om je te verdiepen in hun belevingswereld, het is echt een vak apart om te weten wat er speelt."

Drillscene is afkomstig uit het zuiden van Chicago overgewaaid naar Engeland en vanuit daar weer naar Nederland. Een muziekstijl waarbij agressiviteit, zwaaien met shanks en guns en bedreigingen centraal staan. Volgens Virgil is drillmuziek niet per se de oorzaak van het normaliseren van wapengebruik onder jongeren, maar eerder een reflectie van de problemen die spelen. Links van Virgil zit de 15-jarige Devante uit de wijk Holendrecht, die vanwege zijn gedragsproblemen en een crimineel verleden bij Jongeren Die Het Kunnen terecht kwam. Met behulp van meester Randell - een begeleider bij JDK - heeft hij dat achter zich kunnen laten. Hij heeft niks met de drillscene, maar weet wel goed wat er op de straat speelt. "Het ligt eraan hoe je ernaar kijkt. Als je naar de teksten luistert, je voelt je aangesproken - en denkt dus dat het ook voor jou geldt - dan ga je er anders naar kijken." Dat steeds meer tieners in Zuidoost op straat rondlopen met een wapen, komt volgens Virgil omdat ze zich op de een of andere manier onveilig voelen. Slachtoffers worden soms zelf ook daders die zich uit angst bewapenen en vinden dat ze zichzelf op die manier moeten beschermen.

Devanté kijkt onschuldig, oogt rustig en draait rondjes op tafel met zijn flesje appelsap. En dat terwijl hij ooit aan straatroven deed en winkeldiefstallen pleegde. Devanté kent de straatcultuur door en door en had voorheen ook weleens het gevoel dat hij zichzelf moest beschermen. Niet omdat hij uit een gebroken gezin met veel problemen komt en zich daardoor tot de straat wendde. Integendeel. Devanté komt uit een warm gezin met een moeder en stiefvader die het beste voor hem willen. De reden dat hij zijn heil toch op straat zoekt? "Ik was een onzekere jongen. Ik probeerde indruk te maken op de oudere jongens van de straat en had een soort drang om mezelf te bewijzen. Ik had toen het idee dat ik veel vrienden had, maar later merkte ik dat dat eigenlijk helemaal niet zo was."

Hoewel het nu even lijkt alsof tieners - voornamelijk jongens - in Zuidoost aan het afglijden zijn, heeft Virgil wel hoop. En Devante is daar een goed voorbeeld van. Hij heeft nog een lange weg te gaan, maar heeft de criminaliteit achter zich gelaten en probeert dat vast te houden. Hij is van het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs gegaan, mag sinds kort een snuffelstage lopen bij JDK en kent nu wel het onderscheid tussen goed en fout. De tiener moest even nadenken voordat hij antwoord gaf op de vraag wie en wat ervoor hebben gezorgd dat hij zijn leven wilde beteren. Het was even stil en toen gaf hij zijn moeder en begeleider - die er niet bij zaten - misschien wel het grootste compliment ooit: "Ik wil mijn moeder trots maken en meester Randell. Ik zie hem als mijn tweede vader."

Of er een concrete oplossing is om ervoor te zorgen dat tieners weer gewoon tieners kunnen zijn zonder dat wapengebruik de norm is? Virgil kijkt even voor zich uit, maar weet vrij snel zijn woorden te vinden. Hij vindt het belangrijk dat er erkend en geïnvesteerd wordt in goede hulpverlening. Dat criminele jongens niet slechts als een nummertje gezien worden en de aandacht krijgen die ze nodig hebben. "Het vraagt veel om met deze doelgroep te werken. We hebben een aantal speerpunten waar we veel waarde aan hechten, zoals liefde, we gaan inhoudelijk in op elke casus, proberen structuur aan te bieden, hebben geen 9-tot-5 mentaliteit, we luisteren en proberen mee te veren in de beleving van de jongeren. Daarnaast werkt het ook echt om mensen in te zetten die affiniteit hebben met de doelgroep, misschien ooit zelf de fout in zijn gegaan en nu mee kunnen helpen vanuit hun expertise als ervaringsdeskundige."

Het gehele interview kunt u lezen op: <https://www.funx.nl/news/funx/43553-wapengebruik-steeds-normaler-onder-jongeren-in-amsterdam-zuidoost-hoe-komt-dat>

Onderzoek binnen JDK: Seksuele weerbaarheid bij LVB-jongeren

Vanuit het managementteam is naar voren gekomen dat het voor de stichting onbekend is hoe veel theoretische kennis medewerkers bezitten als het gaat over seksuele weerbaarheid. JDK vindt het van belang een stap te zetten in het verhelderen van de kennis, houding en vaardigheden van de medewerkers die werkzaam zijn binnen JDK. Vanuit die behoefte heeft HVA-student Angelica Braaksma een onderzoek gedaan binnen de stichting.

Het onderzoek heeft zich voornamelijk gericht op de kennis, houding en vaardigheden van de werknemers met betrekking op seksuele weerbaarheid in combinatie met jongeren met een licht verstandelijke beperking (tussen de 12 en 17 jaar met risico op Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag (SGG)).

Het onderzoek geeft antwoord op de vraag: **“Welke competenties en handvaten hebben medewerkers van Stichting JDK nodig om de seksuele weerbaarheid te vergroten van LVB-jongeren tussen de 12 en 17 jaar?”**

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de medewerkers van stichting JDK baat zullen hebben bij het vergroten van de kennis, houding en vaardigheden op het gebied van seksuele weerbaarheid en seksualiteit. De medewerkers dienen verschillende competenties te bezitten om de LVB-jongeren zo optimaal mogelijk te begeleiden in de seksuele weerbaarheid. Uit de antwoorden van de medewerkers blijkt dat er competenties zijn die ze toepassen binnen de begeleiding, maar dat er nog competenties zijn die niet worden toegepast, niet optimaal zijn of niet worden benoemd.

Zo is uit het onderzoek naar voren gekomen dat niet al de medewerkers van stichting JDK kennis bezitten over waar je de juiste informatie vandaan haalt bij vragen over seksualiteit. Het onderzoek laat zien dat de kennis er is maar dat niet iedere medewerker hier een even ruime blik op heeft. Niet alles wat op internet staat is waar maar waar haal je dan wel de juiste informatie vandaan? Dit laat zien dat er nog kansen zijn om dit te verbeteren om de jongeren zo optimaler te begeleiden. Ook is er naar voren gekomen dat de medewerkers kennis bezitten over het emotionele niveau van LVB-jongeren. Echter, zo blijkt, niet iedere medewerker is bewust bekwaam bezig met het emotionele niveau van de LVB-jongeren blijkt uit de antwoorden. Verder is er uit het onderzoek naar voren gekomen dat de medewerkers meer kennis tot zich willen en kunnen nemen op het gebied van gesprekstechnieken. De medewerkers geven aan verschillende technieken te bezitten maar zich nog ruim te kunnen verbeteren. De medewerkers zien hun eigen kennis nog als “te basaal”. Bij deze competentie is nog ruimte voor verbetering. Uit het onderzoek is op te maken dat de meest voorkomende en meest bekende gesprekstechnieken bekend zijn. De medewerkers hebben behoefte aan meer kennis over meerdere gesprekstechnieken.

Uit de interviews blijkt verder dat de medewerkers de rode draad kennen als het gaat over de seksuele ontwikkeling maar dat er zichtbaar nog kennis ontbreekt. Bij vragen die dieper ingaan op het onderwerp geven de medewerkers aan dit niet te kennen of kunnen. Hier is dus ruimte voor het vergroten van de kennis op het gebied van de seksuele ontwikkeling.

Verder valt op dat de medewerkers communicatief vaardig zijn en dit ook over dragen aan de jongeren. Desondanks blijken er mogelijkheden tot verbeteren van de competentie. Deze conclusie is vernomen naar aanleiding van de gegeven antwoorden uit de gehouden interviews. Ook is uit het onderzoek naar voren gekomen dat niet iedere medewerker evenveel tijd besteedt aan het onderwerp grenzen. De kennis over grenzen en hoe deze aan te leren aan jongeren is bekend maar de medewerkers passen dit niet allen toe in de lessen. Uit de literatuur komt naar voren dat het van belang is om LVB-jongeren te helpen met hun grenzen herkennen en het herkennen van seksueel gepast en ongepast gedrag. Wel komt uit het interview naar voren dat de medewerkers van JDK ondersteuning bieden in het herkennen van gepast en ongepast seksueel gedrag.

Uit het onderzoek is ook naar voren gekomen dat de medewerkers werken aan het zelfvertrouwen van de LVB-jongeren. Uit het interview blijkt dat drie medewerkers dit dagelijks doen waar één het niet nodig vindt. Er wordt aangegeven dat het nut niet wordt gezien van het constant herhalen van dingen. Volgens de literatuur leert ieder mens door herhaling maar voor LVB 'ers is herhaling van groot belang. Dit omdat LVB' ers beperkingen ondervinden in het werkgeheugen. Hierdoor is het onthouden van informatie lastig.

Verder komt er naar voren dat de medewerkers geen gebruik maken van rolmodellen. De literatuur laat zien dat van belang is voor het optimaal begeleiden van LVB-jongeren in de seksuele weerbaarheid. Ook laat het onderzoek zijn dat de medewerkers niet bewust bezig zijn met de eigen normen en waarden. Dit is nodig om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de normen en waarden van de jongeren. Bij deze competentie is er zichtbaar ruimte voor verbetering. Verder is uit het interview naar voren gekomen dat de medewerkers bekend zijn met de risico's die LVB 'ers lopen op seksueel gebied. Op dit moment is deze kennis nog niet optimaal blijkt uit de antwoorden. Het onderzoek laat zien dat de medewerkers vele risico's kennen maar nog niet voldoende voor optimale begeleiding.

De medewerkers laten in het onderzoek zien dat er al competenties aanwezig zijn die optimaal worden toegepast binnen de begeleiding van de seksuele weerbaarheid. Tevens geven de medewerkers aan veel te bezitten maar nog niet voldoende. Concluderend kan dus worden gezegd dat de respondenten allen op hun eigen wijze hun inzet tonen, maar niet het gewenste resultaat behalen door het gebrek aan juiste competenties. Als het om kennis gaat kan worden geconcludeerd dat er meer kennis nodig is op het gebied van de emotionele niveaus, de seksuele ontwikkeling, waar de juiste informatie te vinden is en welke gesprekstechnieken er nog meer zijn. Als we kijken naar de houding van de medewerkers kan worden geconcludeerd dat er verbetering nodig is in het aanpassen van de normen en waarden en hoe je om gaat met emotionele en lichamelijk intimiteit. Dit is in het interview weinig benoemd door de respondenten. Over de vaardigheden kan concluderend worden gezegd dat er ruimte is voor verbetering op het gebied van communicatieve vaardigheden, het meer vaardig worden in het aanleren van grenzen en het meer vaardig worden en bezig zijn met het werken aan zelfvertrouwen.

Stichting Jongeren Die het Kunnen wil Angelica Braaksma bedanken voor het onderzoek die zij verricht heeft binnen de organisatie. Angelica heeft haar onderzoek afgesloten met een 6,4.

Onderzoek naar de invloed van Drill-muziek

De hulpverleners binnen de Stichting Jongeren Die het Kunnen (JDK) zien dat de jongeren die zij begeleiden steeds vaker in aanraking komen met geweld en dan specifiek geweld vanuit de drill muziek. Ook zijn er veel jongeren die drill muziekvideo's bekijken. JDK maakt zich hier zorgen over omdat nog onbekend is wat de invloed van deze drill muziek is op de jongeren bij Stichting JDK.

De zorgen rondom Drill-muziek is leidend voor het onderzoek dat is gedaan bij JDK. Het onderzoek is uitgevoerd door Kay Boersema, Joyce Alles, Sanne Vet, Maxime Borgman, Anita Khoenkhoen en Nienke Willemsen. De begeleidend docent van de Hogeschool van Amsterdam is Belgijn Tam-Yilmaz.

In dit onderzoek is er meer informatie gegeven over de geschiedenis van drill muziek, de huidige stand van zaken op micro-, meso-, en macroniveau en over verschillende gedragsproblemen/stoornissen welke bij jongeren van de stichting JDK voorkomen.

Drill muziek is een agressief rap genre waarin het vaak gaat over criminele activiteiten zoals drugshandel, moord en overvallen. In de rap bedreigen groepen jongeren elkaar, komen er wapens in beeld en maken ze seksueel getinte gebaren. Op de filmpjes zijn de jongeren vaak onherkenbaar in beeld (bijvoorbeeld door het dragen van een muts, sjaal of bivakmuts). De lyrics van de drill muziek onthullen de problemen van de straat; ze zijn duister. De geweldpleging door of vanwege de drill muziek is een groot probleem waar veel mensen zich zorgen over maken. Het gevaar van de drill muziek zit hem vooral in de sociale media, waarop de jongeren de drill muziek bekijken en daardoor een beeld van zichzelf gaan schetsen dat niet klopt. De jongeren willen ermee pronken en stoer doen. Als ze het in eerste instantie niet wilden gebruiken, kunnen ze er nog even goed mee uitgedaagd worden: 'je had toch een mes bij je' (Vollebregt, 2019). Het gevaar van sociale media is de snelle verspreiding over grote gebieden. Daardoor wordt de druk om te reageren groter; online en in het echt. De stoerdoenerij in de clips leiden tot kopieergedrag. Als er dan een confrontatie is, is het makkelijk je wapen te pakken (Schouten & Tijmstra, 2019). Men is van mening dat de daad bij het woord gevoegd wordt en dat de drill muziek dus de oorzaak is achter verschillende schietpartijen (Taha & Haspels, 2019).

De hoofdvraag van het onderzoek was: **'Hoe kunnen hulpverleners en ouders/verzorgers van de stichting Jongeren Die het Kunnen, de jongeren met psychosociale problemen preventief begeleiden bij het omgaan met drill muziek?'**

Allereerst blijkt dat jongeren het geweld in de video's en muziek erkennen, maar dat er genoeg redenen zijn waarom ze het toch luisteren; ze herkennen zich in de verhalen van de rappers, ze lopen mee met hun vrienden of familie die het kijkt of maakt en ze vinden het stoer. Sommige jongeren kunnen de video's goed onderscheiden van de werkelijkheid en geven aan dat het nep is en rechtvaardigen daardoor het geweld in de video's

Het benoemen van een gevoel of betekenis (gekoppeld aan de drill muziek), blijkt erg lastig te zijn voor deze jongeren. Ze lijken de vraag niet goed te snappen en daardoor niet te kunnen beantwoorden. In het theoretisch kader over LVB staat dat jongeren met LVB moeite hebben met (het verbaliseren van) hun emoties. Dit komt overeen met wat wij tijdens de interviews hebben gezien.

In de probleemanalyse wordt de sociale media aangehaald; doordat het zich snel verspreidt wordt het een groot probleem binnen de drill muziek. Binnen de onderzochte doelgroep van de stichting blijkt dit anders te zijn; hier ontdekken de jongeren de drill muziek vaker door hun vrienden dan door sociale media.

De jongeren lijken op zoek te zijn naar spanning en naar erkenning van hun lastige levensverhaal. Dit lijken ze te vinden in de drill muziek. Om te voorkomen dat ze dus drill muziek gaan luisteren is het enorm belangrijk dat de jongeren het gevoel krijgen gezien en gehoord te worden door hun omgeving.

Op de vraag hoe jongeren het liefst nieuwe informatie ontvangen, kregen wij ook lastig antwoord. Dit komt doordat het reflectief vermogen van jongeren met LVB en gedragsstoornissen erg laag is. Vanuit de hulpverleners krijgen wij hier beter antwoord op. Wel kan er op gemaakt worden dat het aansluiten op hun belevingswereld er belangrijk is om hun aandacht erbij te houden. Dit blijkt uit de antwoorden waarom ze naar de drill muziek luisteren; ze herkennen zich in de levensverhalen en gebeurtenissen die gerapt worden.

De hulpverleners beschrijven het feit dat zij niet de volledige controle hebben over de jongeren als een probleem voor de drill muziek. Binnen de stichting is het luisteren en kijken naar drill goed in te perken, maar zodra ze naar hun vrienden of naar huis gaan, valt die controle weg. Ouders hebben vaak geen weet van dat hun kinderen dat doen of wat drill werkelijk inhoudt. Hierdoor kunnen ouders lastig de controle daarover houden. Daarbij is het feit dat de opgroei een negatieve leefomgeving ook een groot probleem en oorzaak voor het kijken naar de video's en dat dus niet per se de muziek een probleem is maar de manier waarop ze opgroeien zorgt voor problemen. De problemen zitten voornamelijk in het micro- en mesoniveau van de jongeren.

Eerder (in het theoretisch kader) is door Fikkers (2016) genoemd dat mediageweld en agressie alleen een samenhang heeft indien de jongeren in hun sociale omgeving daar ook mee te maken hebben. Aangezien veel jongens op straat leven, zullen ze hier veel geweld zien en dat zorgt dus voor problemen. Een andere hulpverlener geeft aan dat het kopieergedrag een groot probleem is. Dit is ook terug te vinden in de literatuur zoals beschreven staat aan het begin van de probleemanalyse. De problematiek van de drill muziek gaat dus veel verder dan alleen het luisteren en dat maakt het een lastige kwestie om goed op te lossen.

De meeste hulpverleners geven aan dat zij de invloed van de drill erg groot vinden en zien ook dat hun jongeren zich anders gaan gedragen als ze naar de muziek luisteren.

Als het gaat om informatie overbrengen aan de jongeren geven de hulpverleners aan dat het belangrijk is dat de jongeren zich met het verhaal kunnen identificeren. Daarbij is actief luisteren naar de jongeren, verdiept zijn in hun beleavingswereld en hen zelf tot inzicht laten komen erg effectief. Er moet een link gelegd kunnen worden met de werkelijkheid door bijv. het tonen van waargebeurde filmpjes of verhalen.

Uit het onderzoek is een aanbevelingsrapport naar voren gekomen. In het rapport hebben de onderzoekers punten opgesteld die uitgevoerd kunnen worden voor preventieve begeleiding voor het omgaan met drill muziek, voor zowel ouders als de jongeren. Het zijn praktische aanbevelingen die wij vanuit de theorie en interviews verwerkt hebben tot een haalbaar plan voor de stichting. De aanbevelingen voor de jongeren zijn vooral gericht op het aansluiten bij hun beleavingswereld, erkenning voor hun verhaal en gericht op het bieden van toekomstperspectief. Bij de ouders is het vooral gericht op het geven van informatie over drill muziek en psychopathologie die bij hun kinderen aanwezig zijn. Hierdoor verwachten wij dat er meer begrip van de ouders komt voor hun jongeren waardoor ook zij hun kinderen kunnen ondersteunen bij de drill muziek en dat die verantwoordelijkheid dus niet meer alleen bij de stichting ligt. Daarbij wordt er tijdens de ouderavonden aandacht besteed aan hoe de ouders hun kind kunnen ondersteunen en hoe ze het beste kunnen communiceren met hun kind.

Komend schooljaar zal JDK het aanbevelingsrapport inhoudelijk bespreken binnen het management.

Stichting Jongeren Die het Kunnen wil Kay Boersema, Joyce Alles, Sanne Vet, Maxime Borgman, Anita Khoenkhoen en Nienke Willemsen bedanken voor het onderzoek die zij verricht hebben binnen de organisatie in de periode waarin COVID-19 heerst. Zij hebben het onderzoek afgesloten met een 7,4.